

## Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 21 juni 2021

Datum GS-besluit : 21 sept 2021

### Vragen nr. 71

Vragen van **dh. D.J. van den Berg** en **dh. I.J.M. Mantel** (JA21) over kwaliteit drinkwater in gevaar door boren naar aardwarmte.

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 21 juni 2021 door de leden van Provinciale Staten, **dh. D.J. van den Berg** en **dh. I.J.M. Mantel** (JA21), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

### INLEIDING VRAGEN

‘De overheid doet te weinig om de kwaliteit van het drinkwater te beschermen bij het boren naar aardwarmte. Dat concludeert de Algemene Rekenkamer in een rapport waarin de situatie "zorgwekkend" wordt genoemd’, zo meldde de NOS op donderdag 17 juni 2021.

JA21 maakt zich al langer zorgen over de tunnelvisie op het klimaatdossier. Het lijkt soms wel alsof ieder andere portefeuille ondergeschikt wordt gemaakt aan het klimaatdossier. De fractie van JA21 hoort dan ook graag van Gedeputeerde Staten in hoeverre het rapport van de Rekenkamer betrekking heeft op de situatie in Noord-Holland en op welke manier de kwaliteit van ons water gewaarborgd is, mede omdat de Rekenkamer stelt dat de meetnetten van overheden tot op heden niet fijnmazig genoeg zijn om vervuiling te registreren.

### INLEIDING ANTWOORDEN

- De provincie ziet geothermie (aardwarmte) als één van de manieren om de energievoorziening te verduurzamen, als dit veilig en verantwoord kan. Daarom vindt momenteel in de Metropool Regio Amsterdam seismisch onderzoek plaats om de ondergrond beter in beeld te brengen. Noord-Holland (en Flevoland) betalen hier een deel van. In het voorjaar van 2022 worden de resultaten verwacht. In andere delen van de provincie (Heemskerk, Middenmeer, Andijk) zijn al werkende installaties te vinden. Daarnaast zet de provincie in op allerlei andere vormen van duurzame energie en verdere verduurzaming van de samenleving, en houdt hierbij de betaalbaarheid en ruimtelijke inpassing (boven- én ondergronds) in de gaten. Van een tunnelvisie is dan ook géén sprake.
- Geothermie wordt gereguleerd met de Mijnbouwwet. In die wet worden momenteel aanpassing gedaan, speciaal voor de winning van aardwarmte, omdat winning van aardwarmte afwijkt van die van olie en gas. Het ministerie van Economische zaken en Klimaat is bevoegd gezag. De provincies, waterschappen en gemeenten zijn adviseurs bij de verlening van opsporings- en winningsvergunningen.

- De verdeling van taken en bevoegdheden voor het grond- en oppervlaktewaterbeheer is vastgelegd in de Waterwet. Die taken vallen zowel onder de verantwoordelijkheid van de minister van Infrastructuur en Waterstaat (voor zover het de nationale zoetwatervoorziening en de openbare drinkwatervoorziening betreft) als onder de verantwoordelijkheid van de besturen van provincies en waterschappen (voor zover het de regionale watersystemen betreft waar grondwater onderdeel van uitmaakt).
- De provincies hebben in de Wet Milieubeheer de taak gekregen om in hun provinciale omgevingsverordeningen beschermingsgebieden aan te wijzen voor grondwaterwinningen. In deze gebieden hebben zij de bevoegdheid om zo nodig activiteiten aan banden te leggen en om regels op te stellen om verontreiniging van het grondwater te voorkomen en de drinkwaterbronnen te beschermen. Boring naar aardwarmte in grondwaterbeschermingsgebieden is in Noord-Holland alleen toegestaan onder drie randvoorwaarden: een groot openbaar belang, verwaarloosbaar risico en het ontbreken van een alternatief.
- Deze drie wetten sluiten op elkaar aan, en leggen de verantwoordelijkheden daar waar ze het beste waar te maken zijn. Zo is de vergunningverlening voor mijnbouw (waaronder aardwarmte) landelijk geregeld om versnippering te voorkómen, maar hebben provincies en gemeenten wel een (advies-)rol waar het bijvoorbeeld waterwingebieden en bovengrondse ruimtelijke aspecten betreft.

## VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

### Vraag 1:

Heeft Gedeputeerde Staten kennisgenomen van het rapport van de Rekenkamer? Indien ja, wat vindt Gedeputeerde Staten van de bevindingen?

### Antwoord 1:

Ja. De conclusies in het rapport zijn stevig; uit de tekst van het rapport blijkt echter dat de Rekenkamer geen rekening houdt met de regelgeving die binnen provincies geldt, zoals de provinciale omgevingsverordening. Grondwaterbescherming is een essentieel element in de adviezen die we als provincie geven over mijnbouwvergunningen. Boring naar aardwarmte is in Noord-Hollandse grondwaterbeschermingsgebieden alleen toegestaan onder de drie hiervoor genoemde randvoorwaarden. Dit is vastgelegd in de omgevingsverordening van de provincie.

### Vraag 2:

Op hoeveel en welke locaties in Noord-Holland wordt er momenteel geboord naar aardwarmte?

**Antwoord 2:** Zoals in de inleiding is aangegeven zijn in Noord-Holland op drie locaties installaties actief; er zijn in totaal 12 putten geboord. Voor de seismische onderzoeken die nu plaatsvinden (en nog zullen vinden) worden gaten geboord van acht centimeter doorsnee en een lengte van circa 20 meter. Dat zijn niet de 'boringen' waar het bijvoorbeeld in het AR-rapport over gaat. De AR kijkt naar de boringen voor de productie-installatie (circa drie kilometer diep). Het ministerie van EZK heeft verder enkele opsporingsvergunningen verleend en er is een aantal aanvragen gedaan voor opsporingsvergunningen in onze provincie. In één daarvan ('Amsterdam- Amstelveen 1') is de provincie mede-aanvrager. Het overzicht van alle vergunningen is te vinden op <https://www.nlog.nl/node/621>. De partijen die een opsporingsvergunning krijgen, hebben doorgaans pas tegen het einde van de vergunningperiode (4 of soms 5 jaar) voldoende ondergrond- en andere informatie verzameld, een locatie verworven, milieu- en omgevingsonderzoeken gedaan en de benodigde omgevings- en andere vergunningen verkregen

om dán van het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) toestemming voor het feitelijke boren te krijgen.

**Vraag 3:**

Op welke manieren en door wie worden daar de impact van de boringen op het water gemeten?

**Antwoord 3:** Het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) ziet namens het ministerie van EZK toe op de boringen, de putten en de bedrijfsvoering. Zij doet dit door vooraf de putontwerpen te beoordelen inclusief het onderhoudssysteem en gedurende de boringen en de bedrijfsvoeringsfase regelmatig inspecties uit te voeren. Boringen naar of productie van aardwarmte mag geen nadelige effecten hebben op bijvoorbeeld grond- of oppervlaktewater (lekkages of 'spills'). Het toezichtsregime van SodM is [hier](#) te vinden.

**Vraag 4:**

Wat zijn de resultaten van deze metingen tot op heden?

**Antwoord 4:** De resultaten van deze metingen zijn vertrouwelijk tussen de eigenaar en SodM. Indien de installatie een defect vertoont wordt dit signaleerd en wordt deze stilgelegd. De eigenaar heeft dus een groot belang bij het tijdig onderkennen en verhelpeen van storingen en defecten.

**Vraag 5:**

Is Gedeputeerde Staten van mening dat het toezicht op de kwaliteit van ons water op orde is, ook waar het boringen naar aardwarmte betreft?

**Antwoord 5:** Ja, het waterschap houdt toezicht op de kwaliteit van het oppervlaktewater en de provincie op het grondwater. Met betrekking tot aardwarmte: het toezicht op de boringen en op de productie van aardwarmte gebeurt door EZK/ SodM. Wij zien geen aanleiding te twijfelen aan de kwaliteit van dit toezicht.

**Vraag 6:**

Ziet Gedeputeerde Staten naar aanleiding van het rapport van de Rekenkamer reden om zaken in haar beleid aan te passen?

**Antwoord 6:** Nee, het beleid zoals dit is opgenomen in Ontwerp Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027 en in Ontwerp Omgevingsverordening 2022 behoeft naar de mening van GS vooralsnog geen aanpassing. Mogelijk kunnen aanpassingen plaatsvinden naar aanleiding van reacties op de ter inzage legging en behandeling van de ontwerpen in Provinciale Staten.

**Vraag 7:**

Hoe ziet Gedeputeerde Staten de bevindingen van de Rekenkamer in relatie tot eerdere kritiek op het grote waterverbruik en de mogelijke waterverontreiniging door datacenters?

**Antwoord 7:** Het waterverbruik door datacenters is een punt van aandacht. Drinkwater heeft prioriteit boven gebruik van water voor industrie, Verontreiniging van grond- of oppervlaktewater, van welke oorzaak dan ook, dient te worden voorkómen.